

Voor meer informatie – indien beschikbaar – wordt per tabel verwezen naar een inlichtingnummer
Centrale Infoservice tel. (045) 570 70 70. Internet: <http://www.cbs.nl> Voor conjunctuurinformatie zie teletekstpagina's 556 en 557

Inhoud

Landbouw, visserij en bosbouw

- Varkensstapel, 1 december 1997. pag. 4
- Zuivelstatistiek, melkaanvoer en verwerking, december 1997. pag. 4

Verkeer, vervoer en communicatie

- Indexcijfers van de verkeersintensiteit op weekdays, december 1997. pag. 3

Zakelijke en overige commerciële dienstverlening

- Ontwikkeling van de omzetten (excl. BTW) computerservice- en informatietechnologiebureaus e.d., 3^e kwartaal 1997. pag. 6

Financiële instellingen en markten

- Gemiddeld rendement van obligatieleningen, obligatie- en aandelenindexcijfers, week no. 8. pag. 9
- Nieuwe Levensverzekeringen, januari 1998. pag. 7
- Consumptief krediet, december 1997. pag. 6

Huishoudens en individuen

- Consumentenconjunctuuronderzoek, februari 1998. pag. 5

Energie

- Aardoliegrondstoffen en -producten, oktober 1997. pag. 8

Nationale rekeningen

- Toegevoegde waarde in de bouwnijverheid en bouwinstallatiebedrijven, volumemutaties, december 1997. pag. 4
- Consumptieve bestedingen van gezinshuishoudingen, volumemutaties, december 1997. pag. 2
- Consumptieve bestedingen van gezinshuishoudingen, waardenmutaties, december 1997. pag. 3

Onderwijs en wetenschapsbeoefening

- Behaalde propedeutische examens bij het wetenschappelijk onderwijs, studiejaar 1996/'97. pag. 7
- Behaalde doctoraalexamens bij het wetenschappelijk onderwijs, studiejaar 1996/'97. pag. 7

Verklaring der tekens

. = gegevens ontbreken; – = nihil; x = geheim; * = voorlopig cijfer.

Verbeterde cijfers worden niet als zodanig gekenmerkt.

Het cijfer tussen () achter de titel verwijst naar het nummer met de laatstgepubliceerde overeenkomstige tabel.

f 131,00 per jaar (excl. verzendkosten); los nummer f 12,50 (incl. verzendkosten).

Prijs
Bestellingen Centraal Bureau voor de Statistiek, sector Marketing en Verkoop, postbus 4481, 6401 CZ Heerlen, E-mail: verkoop@cbs.nl.

Auteursrecht © Centraal Bureau voor de Statistiek, Voorburg/Heerlen, 1996. Bronvermelding is verplicht.

Verveelvoudiging voor eigen gebruik of intern gebruik is toegestaan.

ISSN 0166-9680

V-22787

Gezinsconsumptie boven 400 miljard

Gezamenlijk hebben consumenten in 1997 ruimschoots meer dan 400 miljard gulden uitgegeven aan goederen en diensten. Het is voor het eerst dat deze grens werd overtroffen. De grens van 300 miljard gulden werd in 1991 doorbroken. De voor prijsverandering gecorrigeerde binnenlandse consumptieve bestedingen in 1997 zijn 3,2% groter dan in 1996. Dit stijgingspercentage is het hoogste van de afgelopen zes jaar. De categorie duurzame goederen liet de sterkste groei zien.

Consumptieve bestedingen fundament onder economische groei

De toename van de binnenlandse particuliere bestedingen legt een stevig fundament onder de economische groei, gemeten aan de volumetoename van het Bruto Binnenlands Product (BBP). Het aandeel van de gezinsconsumptie in het BBP bedraagt zestig procent.

Duurzame goederen: forse toename

De aankopen van duurzame goederen in 1997 namen fors toe. Binnen deze categorie is een wisselend beeld te zien. De hoogste groeicijfers zijn te vinden bij kleding, woninginrichting, huishoudelijke apparaten, computers en doe-het-zelf-artikelen. Aan vervoermiddelen, schoenen en huishoudelijke artikelen is slechts in lichte mate meer besteed.

Goed jaar voor de horeca

Het volume van de bestedingen aan diensten en overige goederen in 1997 was 3,2% groter dan een jaar eerder. Vooral aan vervoer en communicatie, maar ook aan financiële diensten is flink meer besteed. Ook de bestedingen aan horecadiensten zijn na een aantal magere jaren nu sterk toegenomen.

Groei voedings- en genotmiddelen blijft achter

De groei van de bestedingen aan voedings- en genotmiddelen (1,3%) bleef achter bij het gemiddelde. In 1997 daalde het volume van de bestedingen aan vlees en vleeswaren en aan tabaksproducten zelfs licht. Vis, brood en kruidenierswaren (waaronder ook kant-en-klaar-maaltijden) bleken het meest in trek. Ook dranken en ijs waren, onder invloed van het fraaie zomerweer, gewild bij de consument.

Toelichting

De binnenlandse consumptieve bestedingen betreffen alle uitgaven op Nederlands grondgebied, dus ook de uitgaven van buitenlandse toeristen in Nederland. De uitgaven van Nederlandse toeristen in het buitenland zijn niet in dit cijfer opgenomen.

De groeicijfers zijn steeds gebaseerd op een vergelijking met de overeenkomstige periode in het voorgaand jaar.

Maandcijfers worden beïnvloed door het koopdagenpatroon. Zo wordt bijvoorbeeld op een vrijdag of zaterdag beduidend meer besteed dan op een maandag. Ook de schrikkel dag is dit jaar van invloed. Dit effect geldt vooral de uitgaven aan levensmiddelen en duurzame consumptiegoederen.

Consumptieve bestedingen van gezinshuishoudingen ¹⁾, volumemutaties

(5) Inl. tel. (070) 337 48 66

	Mutaties in procenten t.o.v. de overeenkomstige periode van het voorgaand jaar														
	1995		1996		1997										
					1e kw.	2e kw.	3e kw.	4e kw.	juli	aug.	sept.	okt.	nov.	dec.	jaar
Voedings- en genotmiddelen	1,9	2,1	1,5	1,7	1,7	0,2	3,3	-1,8	4,2	3,6	-5,3	2,1	1,3		
<i>Voedingsmiddelen</i>	1,8	2,0	1,0	2,5	1,5	0,7	3,6	-2,8	4,0	4,4	-4,5	2,2	1,4		
Aardappelen, groenten en fruit	1,8	0,5	-1,2	3,5	-0,5	-0,9	2,3	-6,3	3,2	4,1	-7,8	1,1	0,3		
Vlees, vleeswaren en -conserven	0,5	1,9	-1,6	0,2	-0,5	-0,5	2,3	-5,2	1,8	2,8	-4,7	0,1	-0,6		
Vis	3,8	2,9	5,8	5,8	2,0	3,2	1,7	0,4	4,0	6,3	-2,5	4,9	4,1		
Zuivelproducten	2,6	2,3	1,6	1,6	2,6	1,2	4,8	-2,3	6,0	4,4	-2,5	1,6	1,7		
Brood, beschuit en broodproducten	1,7	3,0	3,8	4,3	2,8	3,3	3,7	0,7	4,1	5,3	-0,7	5,0	3,5		
Overige voedingsmiddelen	2,2	2,8	3,3	3,7	3,8	1,6	5,4	0,4	5,6	5,9	-5,0	4,1	3,1		
<i>Genotmiddelen</i>	2,1	2,1	2,5	0,3	2,3	-0,8	2,7	0,0	4,4	2,1	-6,8	2,0	1,0		
Zoetwaren	2,2	3,0	3,2	2,8	1,9	-1,4	4,1	-6,1	7,5	1,1	-8,6	4,0	1,5		
Tabak	0,0	-0,2	-0,9	-2,7	-2,9	-2,5	-3,7	-4,3	-0,6	-0,9	-5,7	-1,1	-2,3		
Dranken	3,6	3,3	4,7	0,5	6,1	0,5	6,3	6,4	5,6	5,3	-6,4	2,3	2,8		
Consumptie ijs	2,4	-0,4	1,1	1,9	4,0	2,4	3,5	5,3	2,7	1,7	-3,1	5,9	2,4		
Duurzame consumptiegoederen	1,3	3,4	5,8	3,4	3,4	6,4	6,8	-2,4	5,6	8,0	3,0	8,1	4,7		
<i>Kleding en textiel</i>	-0,6	1,9	6,6	4,3	-0,2	7,8	8,1	-11,6	2,0	10,0	5,2	7,9	4,7		
Mode-artikelen en lederwaren	-1,7	-4,2	8,1	3,4	3,4	1,4							3,8		
Schoeisel	2,1	3,2	8,8	2,7	-3,1	1,3	0,5	-11,1	0,8	10,5	-3,0	-4,2	1,9		
Woninginrichtingsartikelen	-0,9	4,3	6,5	4,6	2,9	4,0	5,8	-5,1	7,4	2,6	0,7	8,5	4,4		
Huishoudelijke apparaten	4,3	5,8	4,8	9,5	10,8	11,3	14,2	4,3	13,9	14,2	4,9	14,3	9,2		
Huishoudelijke artikelen	0,7	1,7	3,3	-0,9	-0,2	4,3	4,9	-3,1	-2,3	8,4	-1,1	5,8	1,7		
Vervoermiddelen en onderdelen	1,8	2,6	4,0	-2,7	3,0	0,9	1,8	5,1	2,4	4,8	-6,3	5,3	1,2		
Overige duurzame goederen	3,8	5,6	7,0	7,5	8,1	11,1	9,8	2,2	12,5	9,8	13,1	10,4	8,5		
Overige goederen en diensten	1,8	3,1	2,5	3,8	3,2	3,1	3,6	3,0	3,0	4,2	2,8	2,4	3,2		
<i>Motorbrandstoffen</i>	4,1	2,0	2,1	7,0	-4,6	0,2	-4,6	-6,0	-3,3	0,2	-0,3	0,5	1,2		
Verwarming, verlichting en water	1,4	9,2	-9,9	-0,2	-1,8	-3,3	1,0	-0,6	-5,3	9,9	-1,7	-12,4	-4,7		
Woningdiensten	2,4	2,5	2,8	2,8	2,8	2,8	2,8	2,8	2,8	2,8	2,8	2,9	2,8		
Maaltijd-, drank- en logiesverstrekking	-0,5	1,6	4,6	4,4	6,8	4,3	7,3	9,9	3,2	5,2	4,1	3,7	5,1		
Diensten m.b.t. ontspanning en cultuur	3,5	3,2	2,4	2,6	2,4	2,4							2,5		
Vervoers- en communicatiediensten	5,4	7,0	7,0	6,8	8,4	9,1							7,9		
Medische diensten	0,6	1,3	1,8	2,3	1,7	1,8							1,9		
Financiële en zakelijke diensten	0,8	7,7	8,1	7,7	7,9	8,2							8,0		
Andere goederen en diensten	1,6	2,3	3,5	4,0	3,2	3,5							3,5		
Binnenlandse particuliere consumptieve bestedingen	1,7	3,0	2,9	3,4	3,0	3,3	4,1	1,3	3,7	4,9	1,7	3,4	3,2		
Consumptie door niet-ingezetenen in Nederland	4,3	0,4	0,1	3,5	9,4	22,3							8,8		
Consumptie door gezinshuishoudingen in het buitenland	6,0	1,5	0,5	0,7	3,6	9,1							3,5		
Consumptieve bestedingen van gezinshuishoudingen	1,8	3,0	2,9	3,3	2,9	3,1	4,1	1,3	3,3	4,3	1,5	3,5	3,1		

¹⁾ Aansluitend bij de Nationale rekeningen 1996 en Kwartaalrekeningen 1997

	Mutaties in procenten t.o.v. de overeenkomstige periode van het voorgaand jaar												jaar
	1995	1996	1997										
			1e kw.	2e kw.	3e kw.	4e kw.	juli	aug.	sept.	okt.	nov.	dec.	
Voedings- en genotmiddelen	2,1	2,4	2,5	2,7	4,9	3,2	5,8	1,8	7,5	6,6	-1,9	5,0	3,3
<i>Voedingsmiddelen</i>	1,8	2,0	1,7	2,9	5,5	4,7	6,5	1,9	8,4	8,3	0,0	5,7	3,7
Aardappelen, groenten en fruit	3,0	0,4	-0,1	-1,6	8,1	6,9	5,2	5,5	14,7	12,5	3,3	5,1	3,2
Vlees, vleeswaren en -conserven	-0,8	2,4	-0,9	2,6	2,6	3,0	5,5	-2,0	4,7	5,3	-1,0	4,5	1,8
Vis	1,3	7,5	9,2	9,5	5,7	8,4	4,9	4,0	8,5	11,8	2,4	10,4	8,2
Zuivelproducten	1,1	2,8	2,2	1,0	3,8	2,3	5,5	-0,5	7,0	6,1	-1,9	2,9	2,3
Brood, beschuit en broodproducten	2,9	4,3	3,8	3,8	3,0	3,3	4,0	0,9	4,4	4,7	0,0	5,1	3,5
Overige voedingsmiddelen	4,2	0,7	4,1	7,4	8,9	6,8	10,7	5,4	10,8	11,2	-0,2	9,4	6,8
<i>Genotmiddelen</i>	2,6	3,1	3,9	2,3	4,0	0,7	4,7	1,6	5,9	3,6	-5,4	3,6	2,7
Zoetwaren	2,2	2,8	3,4	2,8	1,6	-0,8	3,7	-6,7	7,7	1,8	-8,2	4,9	1,7
Tabak	1,5	2,7	3,0	3,6	2,7	1,4	2,7	1,4	4,1	3,1	-1,9	2,9	2,7
Dranken	3,7	3,9	5,5	1,1	6,4	1,0	6,7	6,6	5,9	5,6	-5,8	3,0	3,4
Consumptie ijs	3,9	0,5	1,1	1,8	5,1	3,0	4,7	6,5	3,4	2,6	-2,3	6,1	2,8
Duurzame consumptiegoederen	0,3	2,4	5,1	3,0	3,4	6,3	6,6	-2,4	5,7	7,9	2,9	8,1	4,5
Kleding en textiel	-2,5	1,8	6,4	4,0	0,4	8,5	8,4	-10,9	2,6	10,3	5,8	8,9	4,9
Mode-artikelen en lederwaren	-2,9	-4,8	8,4	3,8	3,6	1,8							4,1
Schoeisel	0,1	3,8	10,0	3,5	-3,0	2,9	1,2	-12,8	2,1	12,6	-1,7	-3,0	2,8
Woninginrichtingsartikelen	-0,5	4,4	6,5	3,8	2,6	4,1	5,5	-5,2	7,1	2,9	0,8	8,4	4,2
Huishoudelijke apparaten	0,1	1,7	1,0	5,8	7,7	8,8	10,6	1,7	10,9	11,1	2,6	12,1	6,0
Huishoudelijke artikelen	1,9	2,8	4,0	0,1	1,4	5,7	6,6	-1,5	-0,8	10,0	0,3	7,1	2,9
Vervoermiddelen en onderdelen	2,7	1,3	3,7	-2,3	3,4	0,8	2,0	5,2	3,0	4,4	-6,0	5,1	1,3
Overige duurzame goederen	2,3	3,8	5,7	7,3	8,4	10,2	10,2	2,5	12,7	9,3	11,5	9,6	8,0
Overige goederen en diensten	4,2	5,3	5,3	6,3	6,2	6,4	6,4	6,0	6,1	7,5	6,1	5,6	6,1
Motorbrandstoffen	4,7	7,8	9,7	8,7	5,9	7,2	4,1	7,3	6,2	7,8	6,9	6,9	7,8
Verwarming, verlichting en water	5,6	16,3	-2,3	7,0	4,2	4,8	7,1	5,1	0,8	18,5	6,3	-4,8	2,7
Woningdiensten	8,0	6,9	7,0	7,0	6,7	6,8	6,7	6,7	6,7	6,7	6,8	6,8	6,9
Maaltijd-, drank- en logiesverstrekking	2,8	3,8	6,6	5,9	8,5	6,1	9,4	11,2	4,6	6,7	6,0	5,7	6,8
Diensten m.b.t. ontspanning en cultuur	6,1	6,6	4,3	5,5	5,2	5,8							5,2
Vervoers- en communicatiediensten	7,5	12,2	10,5	9,5	11,3	11,2							10,7
Medische diensten	3,0	2,6	3,5	4,2	3,6	3,8							3,8
Financiële en zakelijke diensten	-1,9	1,2	10,6	11,6	10,0	10,0							10,5
Andere goederen en diensten	2,6	2,8	3,7	4,8	4,9	6,1							4,9
Binnenlandse particuliere consumptieve bestedingen	3,2	4,3	4,9	5,2	5,5	5,9	6,4	3,9	6,2	7,4	4,4	6,0	5,4
Consumptie door niet-ingezetenen in Nederland	4,3	2,1	1,8	4,5	12,4	25,7							11,0
Consumptie door gezinshuishoudingen in het buitenland	7,7	4,6	4,1	4,6	8,0	13,6							7,6
Consumptieve bestedingen van gezinshuishoudingen	3,3	4,4	4,9	5,2	5,5	5,8	6,5	4,0	6,0	6,9	4,2	6,2	5,3

1) Aansluitend bij de Nationale rekeningen 1996 en Kwartaalrekeningen 1997.

Indexcijfers van de verkeersintensiteit op weekdagen ¹⁾ (1986=100)

	Jaargemiddelde			1996		1997											
	1995	1996	1997	nov.	dec.	jan.	febr.	maart	april	mei	juni	juli	aug.	sept.	okt.	nov.	dec.
	Nederland	144	147	154	149	133	131	145	153	158	161	162	153	155	161	161	156
<i>Wegcategorie</i>																	
Rijkswegen	148	151	159	153	136	135	150	159	164	167	168	159	161	167	167	162	151
w.o. autosnelwegen	151	155	162	157	140	138	153	162	167	170	171	161	164	171	170	165	154
Provinciale wegen	125	129	128	130	119	113	121	128	133	135	136	127	127	133	133	129	121
<i>Landsdeel</i>																	
Noord-Nederland	144	144	152	148	132	130	144	151	155	161	161	145	156	160	161	154	144
Oost-Nederland	154	159	167	160	143	140	156	166	172	176	178	166	170	177	177	169	157
West-Nederland	139	142	147	144	129	127	141	146	152	153	154	145	148	154	153	150	139
Zuid-Nederland	147	147	155	148	132	132	143	156	160	164	165	164	154	162	163	157	147
<i>Hoofdwegen</i>																	
w.o. Hoofdtransportassen	149	153	160	155	138	136	151	159	165	168	169	160	162	168	168	163	151
w.o. Achterlandverbindingen	149	154	160	156	139	136	151	160	165	167	168	159	160	168	167	163	152
<i>Randstad-screenlines</i>																	
w.v. Rijkswegen	147	151	160	155	137	135	150	159	166	167	168	156	160	169	169	165	152
Provinciale wegen	132	135	134	134	123	119	128	134	135	144	138	122	130	141	147	143	129

1) Gebaseerd op het dagelijks gepasseerd aantal motorvoertuigen op permanente telpunten buiten de bebouwde kom.

Toegevoegde waarde in de bouwnijverheid en bouwinstallatiebedrijven, volumemutaties

(4) Inl. tel. (070) 337 47 49

1996	1997	1997				1997					aug.	sep.	okt.	nov.	dec.
		1e kw.	2e kw.	3e kw.	4e kw.	april	mei	juni	juli						
Procentuele mutaties t.o.v. de overeenkomstige periode van het voorgaand jaar															
-0,3	4,8	16,6	2,5	1,0	1,8	10,2	-4,3	1,8	0,2	-1,9	3,8	1,3	3,1	0,7	

Toegevoegde waarde is gedefinieerd als het verschil tussen de productiewaarde en de waarde van het verbruik. Het gaat uitsluitend om de productie in Nederland; de export van diensten blijft dus buiten beschouwing. De cijfers zijn niet voor seizoeninvloeden gecorrigeerd. Een verdere detaillering naar bedrijfsklassen is niet beschikbaar. De cijfers zijn aangepast aan de Nationale rekeningen 1996.

Varkensstapel

(1997, no. 5) Inl. tel. (070) 337 41 81

	1995	1996		1997			
	1 dec	1 april	5 aug	2 dec	1 april 1)	4 aug	1 dec
x 1 000							
Biggen bij de zeug	2 141	2 315	2 309	2 263	2 433	1 752	1 739
Overige biggen en jonge varkens tot 50 kg	5 342	5 381	5 491	5 519	6 802	4 227	4 338
Vleesvarkens, 50 kg en zwaarder	5 003	4 756	4 703	4 965	4 350	4 339	3 910
Fokvarkens, 50 kg en zwaarder							
Gedekte zeugen	949	905	935	959	999	834	848
Zeugen bij de biggen	227	238	237	237	253	188	182
Overige fokvarkens w.o.	296	292	271	309	353	356	421
Jonge zeugen nog nooit gedekt	173	160	160	180	.	182	219
Totaal varkens	13 958	13 887	13 945	14 253	15 189	11 696	11 438

1) Landbouwtelling 1997.

Zuivelstatistiek: melkaanvoer en -verwerking

(6) Inl. tel. (070) 337 41 54

	December			Januari–december		
	1996	1997	1996=100	1996	1997	1996=100
1 000 kg						
Ontvangen melk van veehouders	870 457	898 655	103	10 535 200	10 530 800	100
Vetgehalte in %	4,63	4,62	100	4,44	4,41	99
Eiwitgehalte in %	3,55	3,56	100	3,48	3,46	100
1 000 kg						
In binnenland in consumptie gebracht	146 708	143 429	98	1 799 100	1 789 700	99
Room	3 187	2 902	91	27 700	24 500	88
Volle melk	40 801	37 592	92	484 700	477 700	99
Halfvolle melk	58 001	56 198	97	688 700	695 500	101
Magere en karnemelk	31 149	31 269	100	433 800	439 600	101
Koffiemelk, omgerekend tot melk	13 570	15 467	114	164 200	152 300	93
Afgeleverd voor veevoederdoeleinden	3 335	3 719	112	42 600	42 700	100
Verwerkt tot producten 1)	702 941	712 067	101	8 542 000	8 623 700	101
Boter	10 959	12 312	112	127 500	134 000	105
Fabriekskaas w.v.	56 489	56 159	99	688 100	693 100	101
volvet	44 228	44 326	100	534 400	537 200	101
30+, 35+, 40+	12 039	11 629	97	151 200	153 000	101
20+ e.a. magere	222	204	92	2 400	2 900	121
Kwark	934	875	94	12 200	12 000	98
Melkpoeder w.v.	14 111	15 105	107	152 400	152 000	100
niet mager	11 368	10 198	90	123 500	112 400	91
mager (incl. karnemelkpoeder)	2 743	4 907	179	28 900	39 600	137
Gecondenseerde melk w.v.	28 094	26 609	95	327 100	325 700	100
met suiker	6 910	6 664	96	76 800	93 200	121
zonder suiker	14 838	13 548	91	176 800	161 200	91
koffiemelk	6 346	6 398	101	73 600	71 300	97
Weipoeder	10 461	10 284	98	145 300	136 600	94
Ander weipoeder	12 499	10 745	86	161 800	133 800	83

1) Hierin is de hoeveelheid boter als zodanig opgenomen.

Consumentenvertrouwen weer hoger

Het consumentenvertrouwen heeft in februari 1998 weer een nieuw record bereikt. De consument is vooral optimistisch gestemd over de ontwikkeling van de Nederlandse economie. Maar ook de koopbereidheid blijft op een hoog niveau. Dit blijkt uit de resultaten van het maandelijkse Consumenten Conjunctuuronderzoek van het CBS.

Consument zeer positief over economie

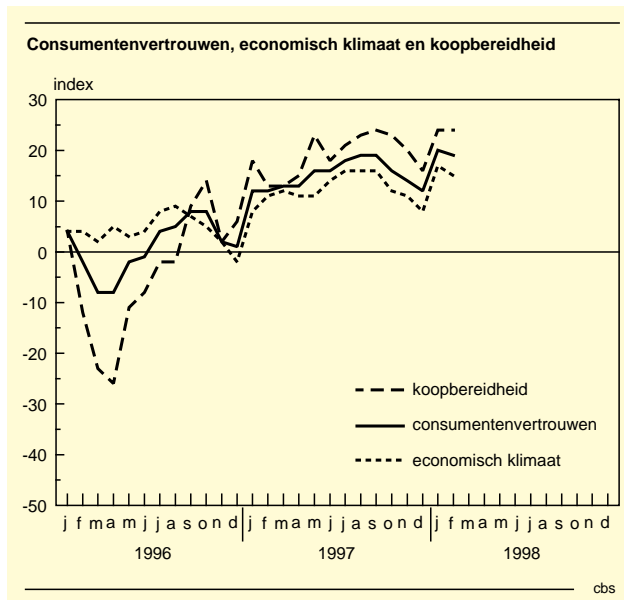
Het economisch klimaat, deelindicator van het consumentenvertrouwen, is in februari 1998 naar een nieuw record gestegen. Het saldo van antwoorden op de twee vragen over de economische situatie is in februari uitgekomen op 24%. Na verwijdering van de seizoen- invloed komt het saldo uit op 27%. Dat wil zeggen dat per saldo 27% meer consumenten positief oordelen over de ontwikkeling van de economie dan er consumenten pessimistisch zijn. In januari was dat saldo nog 20%. Er is dus een duidelijke verbetering van het oordeel van de consument over de economie.

Koopbereidheid blijft op peil

De indicator van de koopbereidheid heeft zich in februari 1998 op het hoge niveau van de afgelopen maanden gehandhaafd. Wel is er enige verschuiving tussen de drie deelindicatoren van de koopbereidheid. De beoordeling van de financiële situatie in de afgelopen 12 maanden is minder gunstig dan in januari. Een duidelijke oorzaak daarvoor ligt niet voor de hand. Misschien heeft de publiciteit rond de daling van het netto inkomen van sommige inkomensgroepen hier enige onzekerheid gebracht en daarmee de stemming beïnvloed. De beoordeling van de consument van de financiële situatie in de komende twaalf maanden is ongewijzigd gunstig.

Stemming grote aankopen

'Is het thans een gunstige tijd voor het doen van grote aankopen?', vraagt het CBS aan de consument. Deze vraag wordt in februari door per saldo 25% van de respondenten bevestigend beantwoord. Na verwijdering van de seizoeninvloeden blijkt dat deze vraag in februari vaker positief beantwoord is dan in januari.

Technische toelichting

De index van het consumentenvertrouwen is gebaseerd op vijf vragen die maandelijks in het Consumenten Conjunctuuronderzoek worden gesteld aan ongeveer duizend personen. Twee van deze vragen gaan over de economische situatie in het algemeen. Uit de antwoorden op deze twee vragen berekent het CBS de indicator van het economisch klimaat.

De overige drie vragen waarop het consumentenvertrouwen is gebaseerd, gaan over de financiële situatie van het eigen huishouden. Daaronder is ook de vraag of de tijd gunstig is voor aankopen van duurzame goederen. De antwoorden op deze vragen worden samengevat in de indicator van de koopbereidheid.

De indicatoren bedragen minimaal -100 en maximaal +100. Een indicator van 0 betekent dat het aantal personen met een positieve ('situatie verbeterd') mening even groot is als het aantal mensen met een negatieve ('situatie verslechtert') mening.

Consumentenconjunctuuronderzoek ¹⁾

(5) Inl. tel. (045) 570 74 87

	Jan.	Febr.	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.
Index van consumentenvertrouwen ²⁾												
1990	18	13	11	10	9	7	9	7	-0	-5	-13	-10
1991	-9	-14	-7	-11	-7	-10	-13	-13	-15	-22	-20	-17
1992	-13	-17	-15	-16	-14	-10	-6	-7	-9	-13	-20	-24
1993	-16	-22	-27	-26	-25	-25	-24	-17	-16	-26	-21	-23
1994	-18	-16	-14	-11	-8	-6	-5	3	6	-3	-2	-8
1995	-1	5	5	2	6	2	5	11	8	8	4	-3
1996	4	-2	-8	-8	-2	-1	4	5	8	8	2	1
1997	12	12	13	13	16	16	18	19	19	16	14	12
1998	20	19										
Index van het economisch klimaat ²⁾												
1990	26	17	14	11	6	3	2	-4	-14	-24	-36	-30
1991	-30	-39	-21	-32	-27	-31	-35	-36	-38	-49	-46	-40
1992	-39	-41	-38	-39	-36	-29	-23	-26	-29	-33	-49	-51
1993	-42	-54	-64	-59	-54	-55	-57	-44	-36	-50	-42	-48
1994	-42	-36	-28	-23	-20	-13	-12	5	16	1	0	-8
1995	1	7	9	2	9	1	3	14	11	13	7	-1
1996	4	-12	-23	-26	-11	-8	-2	-2	9	14	2	6
1997	18	13	13	15	23	18	21	23	24	23	20	16
1998	24	24										
Index van de koopbereidheid ²⁾												
1990	12	10	10	10	11	9	14	14	9	7	2	3
1991	6	3	2	3	6	3	2	2	0	-4	-2	-2
1992	3	-1	-0	-0	1	3	4	6	5	0	-0	-5
1993	2	-1	-2	-4	-6	-4	-1	1	-3	-9	-7	-7
1994	-1	-3	-4	-3	-0	-2	-1	1	-1	-5	-4	-7
1995	-2	3	2	2	4	3	7	9	7	5	2	-4
1996	4	4	2	5	3	4	8	9	7	5	2	-2
1997	8	11	12	11	11	14	16	16	16	12	11	8
1998	17	15										

¹⁾ Netto steekproef aantal is < 940 in de maand februari 1998

²⁾ Voor berekeningswijze van deze index zie de publikatie Gebruikershandboek Consumentenconjunctuuronderzoek 1972-1992. (SDU/uitgeverij, 1994 . Met ingang van januari 1994 worden de indexen met terugwerkende kracht gepresenteerd als een saldo met als minimum -100 en als maximum +100.

	1996	1996		1997			Wijzigingen 1) in %			
		3e kw.	4e kw.	1e kw.	2e kw.	3e kw.*	2e kw. 1997 t.o.v. 2e kw. 1996	3e kw. 1997 t.o.v. 3e kw. 1996	1e kw. 1997- 3e kw. 1997 t.o.v. 1e kw. 1996- 3e kw. 1996	4e kw. 1996- 3e kw. 1997 t.o.v. 4e kw. 1995- 3e kw. 1996
1995 = 100										
Alle bedrijven	126	121	143	145	154	157	29,9	29,2	26,8	25,9

1) De wijzigingen zijn berekend op basis van niet-afgeronde indexcijfers.

Consumptief krediet

(3) Inl. tel. (070) 337 45 63

	1996	1997						Toe- c.q. afname 1)
	jaar	aug.	sept.	okt.	nov.	dec.	jan.-dec.	%
	mln gld							%
Debiteurensaldo begin periode	22 321	24 337	24 517	24 806	25 079	25 270	23 443	5,0
Verstrekt krediet	15 923	1 428	1 583	1 681	1 460	1 440	17 654	10,9
waarvan door:								
gemeentelijke kredietbanken	526	43	46	47	48	40	532	1,2
banken	6 361	645	710	760	674	655	7 687	20,9
financieringsmaatschappijen	6 159	442	504	540	481	454	6 095	-1,0
postorderbedrijven	747	60	82	78	63	56	814	9,0
credit card organisaties	2 130	239	240	255	194	235	2 526	18,6
naar kredietvorm:								
leningen met vaste looptijd	3 762	267	285	308	269	241	3 551	-5,6
doorlopende kredietfaciliteiten	12 161	1 162	1 298	1 373	1 191	1 199	14 103	16,0
Rente en kosten	2 429	195	209	212	199	194	2 382	-2,0
Aflossingen	17 230	1 443	1 503	1 619	1 467	1 604	18 178	5,5
Debiteurensaldo einde periode	23 443	24 517	24 806	25 079	25 270	25 301	25 301	7,9
waarvan bij:								
gemeentelijke kredietbanken	857	875	876	872	878	871	871	1,7
banken	9 687	11 473	11 602	11 753	11 868	11 898	11 898	22,8
financieringsmaatschappijen	11 582	10 840	10 925	11 019	11 083	11 069	11 069	-4,4
postorderbedrijven	747	747	770	773	771	761	761	1,9
credit card organisaties	571	582	632	662	670	702	702	22,9
naar kredietvorm:								
leningen met vaste looptijd	7 198	7 220	7 198	7 199	7 185	7 101	7 101	-1,4
doorlopende kredietfaciliteiten	16 246	17 296	17 607	17 880	18 085	18 200	18 200	12,0
Totaal van de toegezegde limieten	33 542	35 918	36 247	36 547	36 687	36 992	36 992	10,3
Overtrekkingen op salarisrekeningen	6 269	6 751	6 888	7 352	7 284	7 678	7 678	22,5
	x 1 000							
Aantal uitstaande contracten (ultimo)	3 483	3 502	3 588	3 644	3 628	3 606	3 606	3,5
w.v.								
leningen met vaste looptijd	682	671	667	667	662	655	655	-3,9
doorlopende kredietfaciliteiten	2 801	2 831	2 921	2 977	2 966	2 951	2 951	5,3
Aantal toegezegde limieten (ultimo)	6 339	6 575	6 639	6 705	6 706	6 693	6 693	5,6

1) Procentuele verandering t.o.v. de zelfde periode vorig jaar.

	1996/97			mutaties in % t.o.v. 1995/96		
	totaal	mannen	vrouwen	totaal	mannen	vrouwen
Totaal	22 832	11 527	11 305	-3	-3	-3
Landbouw	714	393	321	-8	-9	-7
Natuur	2 113	1 323	790	0	4	-6
Techniek	3 062	2 448	614	-3	-4	2
Gezondheid	2 496	1 023	1 473	-5	-1	-7
Economie	3 391	2 424	967	5	3	11
Recht	3 720	1 687	2 033	-6	-2	-9
Gedrag en maatschappij	4 290	1 244	3 046	-3	-7	-1
Taal en cultuur ¹⁾	3 046	985	2 061	-7	-14	-3

1) Incl. theologische universiteiten en universiteit voor Humanistiek.

Behaalde doctoraal examens bij het wetenschappelijk onderwijs, studiejaar 1996/97

(1997, no.14) Inl. tel. (070) 337 53 33

	1996/97			mutaties in % t.o.v. 1995/96		
	totaal	mannen	vrouwen	totaal	mannen	vrouwen
Totaal	26 128	13 530	12 598	-11	-7	-14
Landbouw	935	534	401	-28	-21	-34
Natuur	1 922	1 266	656	-15	-14	-18
Techniek	3 608	2 984	624	-3	-4	4
Gezondheid	2 443	918	1 525	-4	0	-7
Economie	4 673	3 366	1 307	-4	-4	-6
Recht	3 595	1 698	1 897	-12	-5	-17
Gedrag en maatschappij	5 121	1 650	3 471	-15	-15	-15
Taal en cultuur ¹⁾	3 831	1 114	2 717	-15	-9	-17

1) Incl. theologische universiteiten en universiteit voor Humanistiek

Nieuwe levensverzekeringen, januari 1998

(5) Inl. tel. (070) 337 46 37

	jan.			jan. t/m jan.			jan.			jan. t/m jan.		
	1998	1997	1998	1998	1997	1998	1998	1997	1998	1998	1997	1998
	x 1 000			mln gld								
Individuele levensverzekeringen	polissen			verzekerd kapitaal			premie periodiek			premie ineens		
Naar product												
hypotheek	31,0	23,7	31,0	4 318,2	3 391,2	4 318,2	90,4	73,0	90,4	57,2	17,7	57,2
pensioen uitgesteld	5,7	6,8	5,7	1 178,2	1 093,5	1 178,2	18,2	18,4	18,2	57,5	85,3	57,5
lijfrente uitgesteld	51,2	58,1	51,2	2 280,1	2 534,6	2 280,1	70,0	56,5	70,0	560,7	558,6	560,7
direct ingaande rente	4,9	5,3	4,9	605,4	633,9	605,4	0,0	0,0	0,0	384,3	379,6	384,3
levenslang bij overlijden	16,4	12,9	16,4	173,8	109,5	173,8	4,5	3,5	4,5	3,0	2,1	3,0
spaarverzekering	38,1	27,9	38,1	1 306,8	1 533,6	1 306,8	57,7	48,6	57,7	76,9	99,4	76,9
risicoverzekering	18,0	19,1	18,0	1 478,4	1 459,0	1 478,4	10,0	9,0	10,0	12,2	8,9	12,2
overige verzekeringen	4,3	3,9	4,3	335,9	292,7	335,9	7,5	6,3	7,5	12,0	11,3	12,0
Naar premiebetaling												
periodiek	126,6	111,5	126,6	9 878,8	9 236,4	9 878,8	258,2	215,4	258,2	124,6	114,3	124,6
ineens	43,0	46,1	43,0	1 797,9	1 811,7	1 797,9				1 039,2	1 048,7	1 039,2
Naar soort verzekering												
in geld	95,2	110,0	95,2	7 358,0	7 910,0	7 358,0	95,6	112,5	95,6	878,9	956,3	878,9
in beleggingseenheden	74,4	47,6	74,4	4 318,7	3 138,0	4 318,7	162,6	102,9	162,6	284,9	206,7	284,9
Totale individuele productie w.o. universal life	169,6	157,7	169,6	11 676,7	11 048,1	11 676,7	258,2	215,4	258,2	1 163,8	1 163,0	1 163,8
bedrijfsspaarregelingen
Spaarkasinschrijvingen	inschrijvingen			ingeschreven bedrag			storting (periodiek + ineens)			premie (periodiek + ineens)		
Naar product												
hypotheek	1,2	0,0	1,2	29,9	0,7	29,9	2,3	0,1	2,3	0,5	0,0	0,5
pensioen uitgesteld	0,0	0,0	0,0	0,6	0,0	0,6	0,5	0,1	0,5	0,1	0,1	0,1
lijfrente uitgesteld	2,5	0,5	2,5	85,5	13,4	85,5	6,4	0,9	6,4	0,9	0,6	0,9
ongeclausuleerd	11,4	12,0	11,4	220,1	255,9	220,1	15,7	18,9	15,7	2,5	2,8	2,5
Totale spaarkasproductie w.o. bedrijfsspaarregelingen	15,2	12,5	15,2	336,0	270,0	336,0	24,9	19,9	24,9	3,9	3,5	3,9

	1996		1997			1996		1997		
	jaar	okt.	aug.	sept.	okt.	jaar	okt.	aug.	sept.	okt.
mln kg										
Grondstoffen	Winning					Verwerking raffinaderijen				
Ruwe aardolie	2 221	175	167	166	173	57 158	4 340	4 954	4 258	4 986
Overige grondstoffen	967	78	49	71	81	6 412	478	528	404	437
Totaal grondstoffen	3 188	253	216	237	254	63 570	4 817	5 483	4 662	5 423
Producten	Bruto productie raffinaderijen/petro-chemie					Binnenlandse afleveringen				
Chemisch restgas	1 861	169	173	158	142	122	11	11	10	11
Raffinaderijgas	1 935	108	151	137	127	1	-	-	-	-
Vloeibaar gas	3 782	295	325	297	277	1 790	154	154	163	167
Nafta's	5 787	490	491	379	499	403	42	27	19	22
Aromaten	6 080	443	528	507	473	1 373	87	64	77	90
Motorbenzine	9 877	811	749	763	746	4 192	366	305	340	362
Speciale benzine en min. terpentijn	302	26	28	57	118	102	10	9	13	11
Overige lichte oliën	6 154	452	469	487	481	687	71	68	73	76
Vliegtuigbenzine	69	5	11	5	6	3	0	0	0	0
Jet fuel benzine basis	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Jet fuel petroleum basis	6 323	487	506	455	437	91	7	6	11	8
Petroleum	313	23	18	13	52	104	10	6	11	11
Gas-/diesel- en lichte stookolie < 15 cSt	22 278	1 727	1 745	1 615	1 821	6 388	592	454	574	630
Stookolie ≥ 15 cSt	14 491	1 054	1 504	1 018	1 340	162	11	4	11	6
Minerale smeeroïlen en -vetten	661	53	61	37	48	9	15	10	18	10
Bitumen	657	66	-129	53	56	356	42	23	52	40
Minerale wassen	100	7	9	10	7	64	5	4	0	5
Overige producten	3 799	295	708	383	397	1 446	80	200	140	179
Totaal producten	84 469	6 513	7 349	6 373	7 026	17 295	1 505	1 345	1 512	1 628

	Gemiddelden					Week 8 per dag				
	1997		1998			16-2	17-2	18-2	19-2	20-2
	dec.	jan.	week 7	week 8	week 9	'98	'98	'98	'98	'98
Gemiddeld effectief rendement	%									
Staatsleningen, algemeen	5,12	4,88	4,83	4,77	4,72	4,74	4,69	4,69	4,72	4,75
w.v. met gemiddeld resterende looptijd van	4,79	4,50	4,43	4,40	4,37	4,40	4,34	4,34	4,38	4,39
3-< 5 jaar	5,08	4,83	4,78	4,73	4,67	4,69	4,64	4,64	4,68	4,69
5-< 8 jaar	4,96	4,70	4,64	4,60	4,55	4,57	4,52	4,52	4,56	4,57
Vijf langstlopende staatsleningen	5,46	5,25	5,21	5,15	5,05	5,08	5,02	5,02	5,06	5,10
Nieuwste 10-jarige staatslening	5,29	5,07	5,04	4,97	4,88	4,89	4,85	4,84	4,88	4,93
Gewone obligaties ten laste van	5,30	5,04	4,97	4,94	4,88	4,90	4,85	4,86	4,87	4,89
algemene en coöp. georg. banken	5,16	4,92	4,85	4,81	4,69	4,71	4,68	4,67	4,69	4,71
Supra-nationale instellingen	5,29	5,02	5,00	4,98	4,91	4,95	4,86	4,90	4,93	4,93
Pand- en bankbrieven	5,29	5,02	5,00	4,98	4,91	4,95	4,86	4,90	4,93	4,93
CBS-koersindex voor staatsobligaties	ultimo 1983=100									
Gemiddeld resterende looptijd	114,0	115,2	115,4	115,6	115,7	115,6	115,8	115,8	115,7	115,6
3-< 5 jaar	121,4	123,1	123,4	123,8	124,2	124,0	124,4	124,4	124,1	124,0
5-< 8 jaar	124,9	126,8	127,1	127,6	128,2	128,0	128,6	128,6	128,1	127,9
8-<10 jaar										
	ultimo 1993=100									
CBS/Stroeve-index voor converteerbare obligaties	183,6	190,8	197,7	200,0	206,9	204,1	206,6	206,9	207,8	209,2
CBS-herbeleggingsindex voor obligaties	ultimo 1983=100									
Staatsleningen	307,6	312,3	313,7	314,7	315,9	315,6	316,3	316,1	315,9	315,8
Financiële instellingen	292,4	296,8	298,2	298,9	300,1	299,8	300,3	300,3	300,2	300,0
gewone obligaties	348,0	353,8	355,9	357,1	358,8	358,4	359,0	359,1	358,8	358,6
achtergestelde obligaties	307,8	312,5	314,0	315,0	316,3	316,0	316,6	316,5	316,4	316,1
Supra-nationale instellingen	307,8	312,5	314,0	315,0	316,3	316,0	316,6	316,5	316,4	316,1
gewone obligaties	307,8	312,5	314,0	315,0	316,3	316,0	316,6	316,5	316,4	316,1
Algemeen	305,9	310,7	312,1	313,0	314,3	313,9	314,6	314,5	314,3	314,1
	jaar									
<i>Duration van staatsleningen met een vaste looptijd</i>	4,60	4,60	4,57	4,55	4,59	4,59	4,60	4,59	4,58	4,57
CBS-koersindex voor aandelen	ultimo 1983=100									
<i>Officiële Markt</i>										
Algemeen	610,5	625,8	645,0	653,2	671,3	659,5	671,2	675,0	674,1	676,9
Algemeen excl. Kon. Olie	598,2	621,0	644,3	656,2	679,6	664,7	677,9	684,8	683,4	687,4
Internationals	592,8	592,2	601,6	602,8	614,6	606,3	618,5	616,8	615,8	615,5
Lokale fondsen	636,1	663,9	691,2	704,9	728,4	713,5	725,2	733,3	732,4	737,7
Financiële instellingen	627,0	663,9	696,6	708,7	736,2	717,6	727,5	746,7	743,3	746,1
Niet-financiële instellingen	681,3	704,1	728,9	744,7	766,6	753,6	767,3	767,6	768,6	776,0
<i>CBS/MoneyView-index voor beleggingsfondsen</i>										
Algemeen	240,1	243,6	250,5	252,4	254,2	253,1	254,1	254,6	254,6	254,5
aandelenfondsen	301,7	306,6	322,2	326,9	330,0	327,9	330,0	330,8	330,9	330,5
obligatiefondsen	209,0	212,3	213,5	213,6	214,7	214,3	214,5	214,9	214,7	215,0
geldmarktfondsen	177,5	177,8	178,0	178,1	178,2	178,1	178,2	178,2	178,2	178,2
	ultimo 1993=100									
<i>CBS/NIB-index voor niet AEX-aandelen</i>	258,3	268,0	285,0	294,7	300,8	297,6	301,5	301,1	300,0	303,7
<i>CBS/Wesselius MIT-index</i>	302,5	315,2	337,3	348,9	367,0	357,7	370,7	370,2	366,8	369,7
<i>CBS/Wesselius MIT Small-index</i>	552,6	582,9	647,9	685,0	702,0	692,0	708,5	708,9	695,8	704,8
CBS-herbeleggingsindex voor aandelen	ultimo 1983=100									
<i>Officiële Markt</i>										
Algemeen	1 065,0	1 091,6	1 125,2	1 139,4	1 171,1	1 150,4	1 170,9	1 177,5	1 175,9	1 180,9
Algemeen excl. Kon. Olie	960,7	997,3	1 034,7	1 053,9	1 091,5	1 067,5	1 088,7	1 099,7	1 097,5	1 104,1
Internationals	1 097,5	1 096,3	1 113,8	1 116,0	1 137,7	1 122,4	1 145,0	1 141,8	1 140,0	1 139,4
Lokale fondsen	1 029,7	1 074,7	1 118,9	1 141,1	1 179,2	1 155,1	1 173,9	1 187,0	1 185,7	1 194,3
Financiële instellingen	1 205,3	1 276,4	1 339,2	1 362,5	1 415,4	1 379,7	1 398,5	1 435,4	1 428,9	1 434,4
Niet-financiële instellingen	1 001,7	1 035,1	1 071,6	1 094,8	1 127,1	1 107,9	1 128,1	1 128,4	1 130,0	1 141,1
<i>CBS/MoneyView-index voor beleggingsfondsen</i>										
Algemeen	311,1	315,7	324,7	327,3	329,5	328,2	329,4	330,1	330,0	329,9
aandelenfondsen	402,3	408,7	429,7	436,1	440,3	437,5	440,2	441,4	441,5	440,9
obligatiefondsen	259,8	263,9	265,5	265,6	266,9	266,4	266,7	267,1	267,0	267,3
geldmarktfondsen	211,0	211,6	211,8	211,9	212,0	211,9	212,0	212,0	212,0	212,0
	ultimo 1993=100									
<i>CBS/NIB-index voor niet AEX-aandelen</i>	284,3	295,0	313,7	324,4	331,1	327,5	331,8	331,4	330,2	334,4
<i>CBS/Wesselius MIT-index</i>	334,5	348,5	373,0	385,8	405,8	395,6	409,9	409,3	405,6	408,8
<i>CBS/Wesselius MIT Small-index</i>	590,5	622,8	692,3	731,9	750,1	739,5	757,1	757,5	743,5	753,1